Verklaringhe van een Monnincks Cap, hare cracht/ macht/ deucht ende virtuyten.

Item een Ghedicht van't Bestandt.

Tot Middelburch,
By Jasper de Craeyer.
1609.

Leest hier vvat vreemts, vvat nieus, vvat vvonder
Van eenen Monnick ende Cap bysonder.

NOyt vreemder Moninckx Cap, soo listich seer door-Nayt,
Als onlangs nu een siet / in Hollandt is ghevonden/
Van meenighen Spaenschen Lap, subtijl door een ghebreydt:
Dese doortrocken Cap, die was ghenaemt Vrijheydt.
De Hollanders gheheel / hopende te zijn ontbonden/
Van alle misdaet vry / vollen Aflaet van sonden,
En noch meer boven dien / te doen al haren wil.
Beneffens had sy kracht / voor krancken en ghewonden/
Voor Geelsuchtighe snoodt / die sy ghenesen conde/
Oft die hem had verstuyckt aen eenen Aers-en bil.
Verreyckt vercrauvvelt al / daer en was gheen gheschil.
Dees' Cap te trecken aen was elck een seer ghenegen/
Sy was gevoeyert sterck met gheelen bay seer stil/
Gheschort / ghecoppelt op / met Ketenen te deghen/
In VVissel voor de Coordt / niet als Minnebroers pleghen:
Noc was dees Cap gemaeckt heel anders vā fatsoen:
Sy was voor aen heel ruym, en achter Nau geregen/
De mouwen over dwers / als die Lakayen doen.

Dees Cappe was bequaem / fraey tot een sots Cap-
proen,
Dock een Doctoors bonnet, t'quam over al te stade/
Wat personagie siet/men mochte spelen coen/
Tot geestlijck/weerlijc al/ om gaen In Masquerade,
In Engels, Frans, in Deens, oft in Hoochduyts gevvade.
t'Docht de Hollanders vreemt te sien alsulcken Cap,
Sy keerdens' om en weer / men brachtse voor den
Rade/
Om proeven haere cracht / elc trock de Cap aen rap:
Veelderley leden stijf, maeckte sy terstont slap/
t'Scheen datmen door dees Cap verwerven soude
gratie/
Men gaf Aflaet terstont/ In vvaecken, vyeren knap/
Te vvater en te landt, om hebben Agreatie
Van Ste Io el Rey, anders het waer blamatie /
Want dit is den Patroon / diemen moest vieren
meest/
Om volcomen Aflaet te thoonen elcke Natie.
Die Romanisten bly/meynden t'was Kermis feest,
Hen docht sy hadden weer sinte Franciscus gheest.
Die Pater aenghenaem had laten figuereren
In een seer grooten Kelck, om Misdoen onbevreest.
t'Inhoudt der Bulle was/gantsch niet te pretenderen,
Men sou de ketters vry volcomen absolveren/
Noch Hel noch Vagevyer/ en was te vreesen niet/
Met

Met deutos hantschrift sterc/mochten al om passeren/
Gheteyckent Io el Rey, van al het Hels ghebiedt:
Somma t'scheen vrydom, alsmen bracht dees Cappe siet
Met ros Beyaert int landt / en vier Aymijns kinderen/
Reynard, Rychaert, Frychaert ende Adelaert met vliet/
Tot behagen van som/om haer t'gebreck te hinderen:
Maer van doen aen begost haer cracht zeer te verminderen/
Meer als M'e vrou van Hal, en Scherpenheuvel bey/
Tmirakel scheen was valsch / dus om de cracht te inderen
Men moestse wederom seynden tot Io el Rey,
Om werden weer ghevvijdt, maer hoort wat dat hy zey:
Hy won ghedooghen niet/den Aflaet vry te gheven/
Indien men latē moest Misdoen, hier was d'wtschey/
Oock sinte Goelen gaen/weer-om Offren beneven/
Aldus is Pater Ney met de Cap achterbleven/
Daer naer men heeft devoot vijf maenden lang ghewacht/
Elck heeft ghedroomt, ghepraet, geraden en geschreven
Dat dese Cappe was van Vossen-hayr ghewracht.
Wie weet den Monnick hoe hy inde Cappe lacht/
Als t'Vosken die den Beer om honich heeft bedrogen/
Maer alsmen t'quaet gevoelt / soo ist te laet bedacht:

Doch eer den Monninc niet de Cap is wech getogen/
Heeft hy den Altaer vuyl bescheten en bespoghen/
Dit was den Aflaet snoodt van dese Cap bevleckt:
Maer die gelooven wil die dickwils heeft ghelogen/
Al wert sulc een bedrogen/ te recht wert hy begeckt.
Als Reyntgen maer tijdt kreech dat hy syn Biechte
spreckt/
Gheraeckt hy vande Galgh / in schijn berou van
zonden/
Met schoon beloften valsch / hem soo behendich
wreeckt:
Die sijn vyant laet los / als hy vast was gebonden/
Den danck die hy u gheeft zijn slaghen ofte wonden.

FINIS.

Oordeelt hier met verstandt
Oft goet zy het Bestandt
Voor t'ghemeen Vaderlandt
Te maecken in Nederlandt.

O Ghy vereenicht Landt, bestandich eer Ghebleken,
Te rechte nu besvvaert om van Bestandt te spreken,
Met die u niet bestaen te maecken een Bestandt,
Bestondet u zoo ras het Bestandt vveer te breken,
Bestandich eer ghemaeckt met t'gheheel Nederlandt!
Door onbestandich standt soo comdy in de schandt,
Ten can niet vvel bestaen sulcx onbestandich dryven:
Soo ghy bestandich bleeft, soo vvaert ghy haest vermant,
Die u bestandich soeckt, door valsch Bestandt t'ontlijven:
VVat Io el Rey verstaet zal hy bestandich schrijven,
Maer syn Bestandt bestaet in onbestandicheydt.
Bestandich vvas hy noyt, sal onbestandich blyven.
Merckt ghy niet door Bestandt dat hy u heeft verleydt?
Berooft van u verstandt, bestaende in vrijheydt?
Soo haest als ghy bestondt Bestandt met hem te maecken,
Een onbestandich standt heeft hy u aengheseydt:
Maer onbestandich snoodt is hy in Bestandts saecken,
VVant staende in Bestandt, moet noch bestandich vvaecken:
VVat helpt dan sulck Bestandt? gantsch niet met allen doch,
Door t'Bestandt onbestandich, sult in onverstandt raecken,
Door dien dat uvven Sandt staet onbestandich noch:
Maeckt eerst Bestandt te saem, en vvacht u voor bedroch,
VVilt ghy bestandicheyt in goet Bestandt behouvven,
VVacht u vant t'Spaens Bestandt, of t'sal u naemaels rouvven.

T'heeft al syn tijdt.

